

هویت شهر: معماری فرهنگ گردشگر
انسان شنایی هنر، مردم شناسی فرهنگ
 مهلت ارسال اصل مقالات: ۲۵ دی ماه ۹۵
 نتایج نهایی داوری: ۲۶ دی ماه ۹۵
 ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه
 زمان برگزاری همایش: ۶ و ۷ بهمن ماه ۹۵
 ثبت نام و ارسال مقالات: confran24.ir
 آدرس دبیرخانه: کرمان، خیابان برون امتصافی شرقی، ۱۷، ۵۵۵۲۱۷ پوستان خواجه
 موسسه مهراندیشان اربع تلفن: ۰۳۳۸۹۱۵۷۶-۹۳-۰۳۳۳۲۱۲۱

**دومین همایش ملی
 فرهنگ، گردشگر و
 هویت شهر**

بررسی مفهوم هویت در معماری

عمادالدین نجفی¹

1- کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر

Email: (Emadnajafi61@gmail.com)

چکیده:

معماری بر رغم تفاوت های سرزمینی که در شکل آن تاثیر فراوانی داشته، دارای ویژگی های ذاتی، پویا و تدریجی است، که آن را هویت می نامند. واژه شناسی هویت، ما را به انسان، معماری و مولفه های تمیز دهنده ی آن می رساند. کلیتی که قبلاً از دیدگاه ملک الشعراى بهار با نام «سبک» به جهان درون و برون انسان تقسیم می شد؛ ولی معنای آن در سده های اخیر با تحول ایجاد شده در عالم و آدم، با «مد معماری» جایگزین و در دایره ی سلايق گذرای معماران محبوس و از معنای قدیمی خود فرسنگ ها فاصله گرفته است. مولفه های تمیز دهنده ی معماری شامل انسان و باورهایش، مکان و زمان می باشند. در این مقاله به منظور روشن شدن حقیقت مفهوم هویت، سعی شده با استفاده از مطالعه اسنادی، به بررسی مفاهیم هویت، هویت در معماری و بحران هویت در معماری معاصر ایران پرداخته شود. این مقاله در نهایت به این نتیجه می رسد که هویت بیش از آنکه معطوف به گذشته باشد به بینش افراد مرتبط است، زمان حال را در بر میگیرد و تقاضا برای بهره مندی از آن ریشه در نیازهای فردی و جمعی در محیط شهر دارد.

واژگان کلیدی: هویت، معماری، بحران هویت

1. مقدمه :

مبحث هویت یا «کیستی» همواره در ذهن انسان با مراتب گوناگونی مطرح بوده است. پرداختن به این پرسش بنیادی به خاستگاه پرسشگر از سویی و به ریشه‌های پدید آمدن بحث از سوی دیگر بازمی‌گردد. دو دیدگاه بسیار متداول بررسی این بحث در حال حاضر یکی بحران هویت بعد از مدرن است که به انسان و خاستگاه او برمی‌گردد و دیگری تداخل مفهوم کلمه هویت با معنای تشخیص است.

1- بحران هویت اساساً بحثی است متعلق به جامعه‌ای که تفکر «مدرن» یا «تجددگرایی» در آن زاده شد و سپس پی‌آمدهایی داشت که با نام «پس از مدرن» در چون و چرایی‌هایی فلسفی، بحران هویت نام‌گرفت. این بحران به هویت شخصی یا همان جایگاه «خود» در زمان و مکان برمی‌گردد که از نقطه نظر روان‌شناختی و جامعه‌شناختی بسیار بحث عمیق و گسترده‌ای است.

2- مورد دوم یعنی درهم‌آمیختگی معنای هویت با تشخیص، تا حدودی به مورد اول ارتباط پیدامی‌کند. به این ترتیب سرگشتگی یا گم‌گشتگی فرد در پیوستن و گسستن در برون و درون خود نسبت به آنچه در پیرامونش می‌گذرد او را بی هویت یا به عبارتی بی تشخیص می‌کند. این تصور هنگامی پدید می‌آید که مجموعه وجودی و رفتاری یک فرد دارای هیچ نوع اعتبار خاصی نبوده، هست و نیست او هیچ اثری در مدار و جریان زندگی خودش و دیگران نداشته باشد. در چنین حالتی بحث بی‌هویتی پیش می‌آید در صورتی که از نظر معنای کلمه، هر انسانی به هر ترتیب دارای «آدرس و مشخصات» است که کیستی یا هویت او را روشن می‌کند. اما اینجا مراد از به‌کاربردن هویت تنها نام و وابستگی‌های مکانی و اجتماعی یک فرد نیست، بلکه ویژگی‌های وجودی و آثار و تبعات آن‌ها مطرح است. هویت به معنای بحران تجددگرایی و هویت به معنای نداشتن تشخیص، در هر دو حالت به انسان و زندگی اجتماعی او برمی‌گردد. در این مقاله پرسش این است که آیا هویت به حضور انسان باز می‌گردد یا آنکه در شیء نیز مصداق دارد؟ چنان‌که مشاهده می‌شود چنین نگرشی به معماری نیز تسری داده شده است. آیا این امر اجتناب‌ناپذیر ناشی از همان پی‌آمدهای دو مورد - بحران هویت و تشخیص - یادشده است یا اینکه سرچشمه‌های دیگری دارد که در عرصه‌های گوناگونی باید آن‌را جست؟ بحث هویت معماری مدت‌های مدیدی است که مطرح شده و کاویدن هویت در معماری در ذهن هر پژوهنده‌ای حضور دارد. با در نظر گرفتن مطالب یادشده، در این مقاله تلاش بر این است که بررسی متفاوتی در باب هویت معماری از منظر «چیستی معماری» ارائه شود؛ متفاوت از این نظر که به جای بررسی دو حالت بحران هویت و تشخیص، به نسبت میان هویت، ماهیت، و معماری پرداخته خواهد شد. چنین نگاهی امکان شکافتن موضوع را فارغ از تأکید بر مکان و زمان فراهم می‌آورد، از طرح کردن مصداق بی‌نیاز است و راه را برای کاویدن سرچشمه بحث بازمی‌کند که خود آغازی خواهد بود برای مطالعه مصداق‌ها.

2. روش انجام تحقیق :

روش تحقیق مقاله کیفی و توصیفی - تحلیلی است و با مطالعات کتابخانه‌ای و اسنادی به بررسی و واکاوی مفهومی هویت و چیستی معماری و ارتباط بین این دو می‌پردازد. بر این اساس در بستر رویکردی استدلالی و استنتاجی به این مفهوم پرداخته است که در راستای شناسایی این موضوعات بوده است.

هویت شهر: معماری فرهنگ گردشگر
انسان شنایی هنر، مردم شناسی فرهنگ
 مهلت ارسال اصل مقالات: ۲۵ دی ماه ۹۵
 نتایج نهایی داوری: ۲۶ دی ماه ۹۵
 ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه ۹۵
 زمان برگزاری همایش: ۶ و ۷ بهمن ماه ۹۵
 ثبت نام و ارسال مقالات: confran24.ir
 آدرس دبیرخانه: کرمان، خیابان پروین اعتصامی، شرقی ۱۷، پستکودک ۷۶۳۲۲۱۲۹
 موسسه مهراندیشان اربع تفنن: ۹۳۸۹۱۸۵۷۶۶-۰۲۲۳۲۲۱۲۹

دومین همایش ملی فرهنگ، گردشگر و هویت شهر

3. پیشینه تحقیق:

الکساندر یکی دیگر از اندیشمندان است که در زمینه هویت محیطی به اظهار نظر پرداخته است. به عقیده وی هویت در محیط هنگامی تجلی می‌کند که ارتباط طبیعی و منطقی بین فرد و محیط حاصل شده باشد. وی معتقد است که بین فرد و محیط زندگی‌اش ارتباط و احساس تعلق خاطر به وجود نخواهد آمد مگر آنکه قادر به شناخت عمیق و تشخیص آن باشد و توان درک تمایز آن نسبت به محیطهای دیگر را نیز داشته باشد، و بداند در چه زمانی و به چه صورت پاسخ مناسبی به کنش‌های انجام یافته در آن محیط بدهد. شخص دیگری که در زمینه هویت محیطی صاحب نظر است والتر بور است. از نظر وی، هویت همان تفاوت‌های کوچک و بزرگی است که باعث باز شناخت یک مکان و خوانایی محیط می‌شود و حس دل بستگی و حساسیت محیط را به وجود می‌آورد. خاص بودن هر محیط به معنی اجتناب از یکنواختی، وجود تنوع و جذابیت است و در نحوه قرارگیری فضاها و طرز دسترسی به فضاها و در کاربری‌ها نیز می‌باید وجود داشته باشد.

ولف معتقد است که هویت محیط نتیجه کنش متقابل سه مورد است که عبارت‌اند از:

۱- ترکیب ظاهر و کالبدی نماها؛ ۲- عملکردها و فعالیت‌های قابل مشاهده؛ ۳- مفاهیم در محیط.

کالن بر اهمیت تفاوت هر محیط با سایر محیط‌ها تأکید دارد. او هویت را توجه به شخصیت فردی هر محیط و پرهیز از یکنواختی و تشابه محیط‌های شهری از طریق به جلوه درآوردن ویژگی‌های خاص هر محیط تعریف می‌کند.

هویت شهر، معماری، فرهنگ گردشگر
انسان شنایی هنر، مردم شناسی فرهنگی
 مهلت ارسال اصل مقالات: ۲۰ دی ماه ۹۵
 نتایج نهایی داوری: ۲۶ دی ماه ۹۵
 ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه ۹۵
 زمان برگزاری همایش: ۶ و ۷ بهمن ماه ۹۵
 ثبت نام و ارسال مقالات: confran24.ir
 آدرس دبیرخانه: کرمان، خیابان پروین اعتصامی شرقی، ۱۷/۵۵۵۲۱۷
 شماره پستی: ۷۶۳۰۸۹۱۵۷۶۷، تلفن: ۰۳۲۳۲۲۲۰۹۹

4. ادبیات موضوع :

4-1- معانی و تعاریف واژه شناختی هویت در واژه نامه های فارسی و عربی:

جدول شماره 1: مفهوم هویت شهری در زبان فارسی

کلید واژه	تعریف هویت	صاحب نظران	ردیف
هو	هویت در اصل واژه ای عربی است و از مصدر جعلی (هو) که ضمیر مفرد غایب می باشد ، گرفته شده است.	نیکلسون	1
هو " خود "	در لغتنامه دهخدا در بیان ریشه و اصل کلمه هویت ، لفظ " هو " آورده شده است . (هویت اشاره به غایب است و آن درباره خدای تعالی اشاره دارد به کنه ذاع او به اعیان اسماء و صفات و یا اشعار به غیوبیت آن هویت گاه بر وجود خارجی اطلاق می شود و گاه بر ماهیت یا تشخیص اطلاق می شود که عبارت است از حقیقت جزئیة. در بیان معنی هویت یک واژه دیگری بنام " تشخیص " ¹ نیز اشاره شده است که در واقع به آن به عنوان معادل فارسی هویت نگریسته می شود / (تشخص : جدایی و ممتاز شدن ، تعیین یافتن ، انفراد ، شخصیت و بزرگی و آنچه بدان چیزی از غیر خود ممتاز شود ، چنانچه غیر دیگر در آن چیز مشارک آن نباشد ، تعریف شده است (دهخدا ، 1372:59)	لغت نامه دهخدا	2
رباط	هویت زا حرف " رباط " یعنی ، حرفی که در زبان عربی، دال بر ارتباط محمول به موضوع است ، مشتق شده است.	صلیبا	3
	سه معنی عام و یک معنی خاص (فلسفی) برای واژه هویت ذکر شده است : 1- ذات یاری تعالی 2- هستی وجود 3- آنچه موجب شناسایی شخص باشد (مثل ورقه هویت ، شناسنامه) 4- در فلسفه ، هویت یک حقیقت جزئیة تعریف شده است. یعنی هر گاه ماهیت یا تشخیص لحاظ و اعتبار شود ، هویت گویند و گاه هویت به معنی وجود خارجی است و مراد تشخیص است و هویت گاه بالذات و گاه بالعرض است (معین ، 1371: 5228)	فرهنگ معین	4

4-2- مفهوم هویت در زبان های لاتین :

در زبان های لاتین، واژه هویت را در برابر واژه " Identity " برگزیده اند. این واژه از قرن شانزدهم در زبان انگلیسی کاربرد داشته و شکل های دیگر آن در سایر زبان های اروپایی از واژه " Identities " در لاتین متاخر گرفته شده است.

" Identities " از دو بخش " Iden " به معنای " همان " و " entities " به معنای " وجود تشکیل شده است (بهزاد فر ، 1387: 20).

جدول شماره 2: مفهوم هویت در زبان لاتین

ردیف	صاحب نظران	تعریف هویت
1	به نقل از رحیم زاده ، 11:1377	واژه Identity از زمان پیدایش تا کنون بر پنج معنا دلالت کرده است : 1- کیفیت یا وضعیت "همان" بودن، همانی مطلق یا وجودی یکتایی 2- فردیت، شخصیت (از 1638 م.) و وجودی فردی (از سال 1682 م.) 3- (در جبر) معادله یا عبارتی که به ازای همه مقادیر متغیرهای خود ثابت باشد 4- باز شناخته شدن از نظر احساس ، علائق ، (از سال 1868 م. کاربرد این معنا محدود است) 5- آنچه مالک خود را بشناساند، مانند کارت شناسایی (از سال 1900 م)
2	ویستر	در فرهنگ ویستر (1988: 597) در برابر واژه Identity چهار معنی اصلی ذکر شده است : 1- (الف) همانندی و تشابه ویژگی و خصیصه اساسی یا کلی در موارد مختلف (شباهت) ، (ب) همانندی و تشابه در همه آن چیزی که تشکیل دهنده واقعیت عینی شیئی است (کیفیت ، حالت و حقیقت یکی بودن) 2- ویژگی یا شخصیت متمایز کننده فرد (فردیت) 3- حالتی از همانندی و تشابه با چیزی بیان شده یا ادعا شده 4- معادله ای که برای همه مقادیر نمادها جوابگوست
3	آکسفورد (1989)	در فرهنگ آکسفورد 1989: 620 نیز دو دسته معنی در تعریف واژه هویت آورده شده است : 1- (الف) کیفیت یا شرایط (وضعیت) یکسان (همان) بودن در مواد، ترکیب ، طبع، خصوصیات یا در کیفیات ویژه ، (ب) یکسانی مطلق و اساسی (ج) یکی بودن ، یگانگی 2- (الف) همانندی و تشابه شخصی یا چیزی در همه زمان ها یا در همه شرایط و اوضاع ، (ب) وضعیت یا واقعیتی که یک شخص یا چیزی خودش باشد و نه چیز دیگر (ج) فردیت، شخصیت ، وجود شخصی و فردی ، خود همان چیز بودن (د) شرایط شناخته شدن در احساسات و علائق ، (و) در حوزه منطق : قانون یا اصل اتحاد ، اصلی که در قضیه (این همانی) بیان می شود
4	Blakwell	واژه نامہ Blakwell، که معرف به اندیشه اجتماعی است، می گوید هویت مشتق از ریشه لاتین Idem است معنای تشابه و تداوم

جدول: برگرفته از نوشتار دکتر بهزادفر، 1387

4-3- شاخصه های اصلی هویت :

هویت در ذهن افراد مختلف، حتی دارای فرهنگ مشترک، متفاوت دیده می شود و بخشی از این تفاوت ناشی از تجربه افراد در بستر اجتماع است. برخی هویت را مقوله ای فردی می دانند؛ برخی اجتماعی؛ برخی هویت را تا نام شی نیز تقلیل می دهند و برخی چنان به ان ماهیت قدسی می بخشند که از دسترس انسان خارج می شود. در هر صورت می توان دو ویژگی اصلی را برای هویت ارائه نمود :

4-3-1- تضاد پویایی و استقرار :

یکی از ویژگی های هویت است که در یک زمان و در یک مصداق واحد، حامل یک عنصر متغیر و یک عنصر ثابت است. از یک سو مفهوم هویت بیانگر استقرار و سکون است و از سوی دیگر به دلیل فرایندی بودن، دائماً در معرض تغییر و تجدد و پویایی است. به همین دلیل عده ای معتقدند پیوندها و تعلق هایی که به هویت مربوط می شود، محصول تفسیری مجدد و نمادین از دنیا است که به شرایط تاریخی، نیازها و موقعیت های متفاوت باز می گردد که در بستر زمان جاری است.

هویت شهر، معماری، فرهنگ گردشگر
انسان شنایی هنر، مردم شناسی فرهنگ
 مهلت ارسال اصل مقالات: ۲۰ دی ماه ۹۵
 نتایج نهایی داوری: ۲۶ دی ماه ۹۵
 ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه ۹۵
 زمان برگزاری همایش: ۶ و ۷ بهمن ماه ۹۵
 ثبت نام و ارسال مقالات: confran24.ir
 آدرس دبیرخانه: کرمان، خیابان پروین اعتصامی شرقی، ۱۷، پلاک ۱۷، پستکده ۷۶۱۷۱
 موسسه مهراندیشان اربع تلفن: ۰۲۲۲۲۲۲۲۲۲۲۲-۹۳۰۸۹۱۵۷۶

دومین همایش ملی فرهنگ، گردشگر و هویت شهر

4-3-2- ادغام محتوای ذهنی و شکلی :

تشخیص هویت، فرایندی قیاسی بین عینیتی موجود (object) با داده هایی از آن در ذهن (subject) است. هر object یا هر فضا، با آنکه یک موجودیتی خارجی مستقل است ولی در فرایند ادراک، تبدیل به یک پدیده ذهنی می شود (بهزاد فر، 1387: 22). می توان گفت درک هویت نوعی ارزش گذاری با اندوخته های ذهنی فرد است که از تجربه در طول زمان حاصل می شود.

4-4- مولفه های موثر در هویت :

اسی هویت برآمد، انسان مولف و شناسنده ی معماری و مولفه های تمیز دهنده ی بنا، در تبیین هویت معماری موثر می باشند. بنابر نظر اندیشمندان، زمان و مکان ظرف حاوی محتوای عالم پدیدار می باشند (schuon, 1981) و فعالیت های انسانی از جمله معماری او- در طول زمان و در مکان معنا می یابند (حبیبی، 1387). پس به عنوان مولفه های موثر و تمیز دهنده ی معماری مورد مطالعه قرار می گیرند. که در ادامه به بررسی آنها پرداخته می شود.

4-4-1- هویت، انسان و باورهایش :

یکی از مسائل مهم که بر تبیین هویت تاثیر مهمی دارد، انسان، باورهایش و میزان شناخت و آگاهی او، هم در مقام طراح و مولف و هم در جایگاه بهره بردار و شناسنده معماری است. در واژه شناسی هویت و سبک به تحول پیش آمده در خصوص معمار و سازنده ی بنا و جایگاه جدید او هم در جهان و هم در ابداع معماری، مطالبی بیان شد. مشخص گردید انسان، که در گذشته باورش بر این بود که، او چون «نی» است و «نی زنده» در آن می نوازد، و براین اساس صاحب هستی، هویت و ابداع هنرمندانه و معمارانه اش، ذات مقدس باری تعالی دانسته می شد، امروز بر اریکه ی عالم نشست و خواسته های متغیر او دایر مدار هستی و هویت بخش آن ها شده است. بخش دیگر انسان در مقوله ی هویت، به او به عنوان شناسنده ی بنا مربوط می شود. در این مورد بحث هویت از جایی شروع می شود که قرار باشد چیزی برای کسی مورد شناسایی قرار گیرد. ویژگی های موجود در یک پدیده یا یک بنای معماری، برای همه افراد به یک اندازه قابل شناخت و دریافت نمی باشند. میزان شناخت و اشراف بینندگان و بهره وران از آن پدیده، در درک و دریافت ویژگی های آن موثر است. مثلاً یک اروپایی ممکن است بتواند فرق بین قالی و گلیم را تشخیص دهد، در صورتی که یک ایرانی علاوه بر دریافت تفاوت فرش با گلیم، تفاوت انواع فرش ها و در شرایط تخصصی تر حتی تفاوت در نوع نقشه ی آنها را نیز می تواند تشخیص دهد. یا به عنوان مثال ساختمانی که به عنوان مشخصه ی معماری ایرانی در خارج از کشور ساخته می شود جایی که بینندگان آن، شناخت کمی از معماری ما دارند، به یک سری از ویژگی های شاخص و کلی معماری ایرانی اشاره می کند. ولی اگر همان معمار قصد داشته باشد ساختمانی را در یزد بسازد، لازم است، به جزئیات و مشخصه های بیشتری از معماری خودی توجه نماید.

هویت شهر: معماری فرهنگ گردشگری
انسان شنایی هنر، مردم شناسی فرهنگ
 مهلت ارسال اصل مقالات: ۲۰ دی ۹۵
 نتایج نهایی داوری: ۲۶ دی ۹۵
 ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ۹۵
 زمان برگزاری همایش: ۶ و ۷ بهمن ۹۵
 ثبت نام و ارسال مقالات: confran24.ir
 آدرس دبیرخانه: کوچه پارسا، پلاک ۱۷، خیابان بوستان، خواجه
 موسسه مهراندیشان اربع تلفن: ۰۲۱۳۸۹۱۵۷۶-۹۳-۰۲۲۳۳۳۳۳۳۳۳

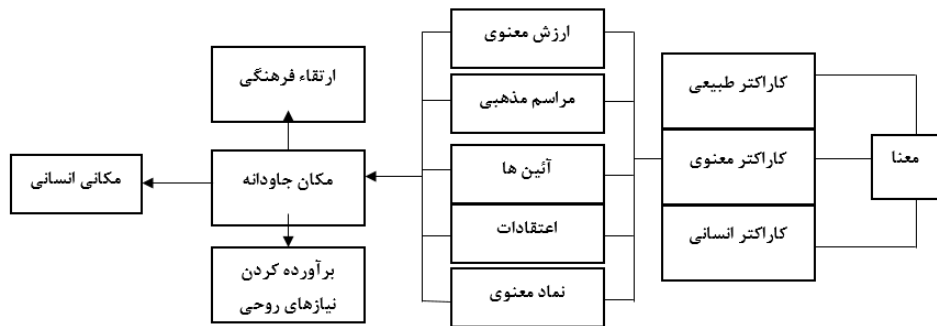
دومین همایش ملی فرهنگ، گردشگری و هویت شهر

4-4-2- هویت و مکان:

انسان ها با توجه به مجموعه باورها و کنش هایشان، منشا معنا دهی و هویت سازی برای مکان هستند (کاوایی راد و عزیزی، 1390:174). هویت مجموعه خصوصیتی است که فرد یا شی را از دیدتعلق به گروه یا نوع تبیین می کند (عبادیان، 1383 : 73) یا نوعی رابطه ذهنی میان شخصیت فرد و ساختار اجتماعی است (فیرچی، 1384: 4) که در قالب مجموعه ای از نشانه ها، آثار مادی، زیستی و فرهنگی نمود یافته، موجب شناسایی فرد از فرد، گروه از گروه و فرهنگی از فرهنگ دیگر می شود؛ گرچه محتوا و مظهر این ظرف به فراخور جوامع مختلف، متفاوت است (محرمی، 1383: 67). مکان بعنوان بخشی از فضای جغرافیایی، به صورت یک دستگاه و مجموعه محدود شده ای است که در روابط اجتماعی و هویت بوجود می آید (شکویی، 1382: 287). مشخصات کالبدی، فعالیتها و معانی، ابعاد سه گانه هویت مکانی را شکل می دهند (تابان و پشتونی زاده، 1389: 12). هویت مکان بعنوان یکی از راه های ارتباط میان انسان ها و مکان ها، از رهگذر فرهنگ، نوع و ماهیت فناوری ساخت، نشانه ها و ویژگی های دیدمانی (بصری) و کالبدی ادراک می شود. در واقع، بخشی از هویت منظر با کالبد گذشته مکان پیوسته است و زمانی که مکان های خاطره انگیز با اتصال تاریخی به گذشته از بین می روند، چشم انداز مکانی هویت مند نابود می شود؛ چشم اندازی که می تواند با جیات مدنی امروز و تداوم تاریخی گذشته مکان را هویت مند تر کند. در این میان دلبستگی مکانی، شکلی از تعلق خاطر به محلی است که آشنایی دیرینه و به تبع، آرامش با آن احساس می شود و افراد هویت مکانی خود را بر اساس همین دلبستگی با عناصر کالبدی آن تعریف و عملیاتی می کنند. گاه دلبستگی مکانی و هویت مکانی آن چنان در آمیخته اند که تمایز نمی پذیرند. در واقع، با پیشرفت دلبستگی مکانی طی زمان، احساس هویت مکانی نیز پدید می آید؛ اما تفاوت آن ها در ضمیری است که به هریک از آن ها مربوط می شود. هویت مکانی بازتابی از تجربه مستقیم محیط کالبدی و معنایی کسانی است که طی تاریخ زیست اجتماع به منش آن ها جهت داده و زمینه حس تعلق و زیست ماندگار آن ها را فراهم کرده است. اساسا باید سکونت و سکونت گاهی خلق شود که مناسبات درون و برون مکانی دیرپای انسان ها توانسته باشد رضایت مادی و معنوی ساکنان آن را تامین کند. رضایت یاد شده منبع معنا و تعریف قرار می گیرد. در این حالت، حس مکان، برانگیزاننده تعلق، تعهد و مسیولیت است. هویت مکان بر کیفیت هویت مکانی اثر می گذارد؛ اما خود، مفهومی جداگانه است. هویت مکانی احساسی در فردی جمع است که به واسطه ارتباط با مکان برانگیخته می شود (قاسمی اصفهانی، 1383: 74) و بعنوان بخشی از هویت فرد- اجتماع مطرح است. در واقع هویت، مکانی بر ایند تداوم هویت مکان و تبدیل آن از مقوله ای بیرونی به موضوعی درونی است. از این رو ادراک هر فضا و بویژه فرایند سازگاری آن فقط برگرفته از رفتارهای غریزی نیست؛ بلکه برخاسته از زمینه های فرهنگی نیز هست (پاکزاد، 1375: 104). تعهد و مسیولیت برخاسته از هویت مکانی زمینه پیوندگی و پایداری اجتماع را فراهم می کند.

هویت شهر، معماری، فرهنگ گردشگری
انسان شنایی هنر، مردم شناسی فرهنگ
 مهلت ارسال اصل مقالات: ۲۰ دی ماه ۹۵
 نتایج نهایی داوری: ۲۶ دی ماه ۹۵
 ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه ۹۵
 زمان برگزاری همایش: ۶ و ۷ بهمن ماه ۹۵
 ثبت نام و ارسال مقالات: confran24.ir
 آدرس دبیرخانه: کرمان، خیابان پروین اعتصامی، شرقی ۱۷، ۸۵۸۵۱۷۱۷، بوستال، خواجه
 موسسه مهراندیشان اربع تلفن: ۰۳۲۳۶۲۴۰۹۹-۰۳۰۸۹۱۴۵۷۶

نمودار شماره 1: شکل گیری معنا و ایجاد هویت مکانی (پورجعفر، 1387)

4-3-4- هویت و زمان :

زمان بعنوان یکی از ابعاد وجودی جهان، دایرهٔ ممکنات، انسان و معماری او، همواره مورد توجه اندیشمندان بوده است. زمان در نظریه های هستی شناسانهٔ عرفانی- ایرانی مترتب و لایه لایه بوده و در والاترین مرتبه به زمان در مرتبه سرمدی و نفی اطلاق قراردادی، اندازه گذاری شده، همگن، یک سویه و تهی از معنا می رسد (تقوایی، 126، 1388). در تبیین چپستی زمان و در ارتباط و نسبت آن با حرکت، نظریات فلاسفهٔ اسلامی چون ابن سینا در باب زمان، تفاوت عمده ای با نظر ارسطو نداشت. 15 ملاحظه نیز زمان را مقدار حرکت در جوهر می دانست و آن را به عنوان بعد چهارم در کنار ابعاد سه گانه جوهر جسمانی طول، عرض، ارتفاع) عرضه می داشت. ملاحظه در تبیین حرکت جوهری خود زمان را «مقدار تجدد و تبدل» معرفی می نمود. این نگاه به زمان با حرکت دوری افلاک که تلقی پیشینیان از آن بود، متفاوت می باشد. کربن نیز زمان را تشکیل دهندهٔ هر چیزی دانسته و وابستگی آن را با حقیقت و لایه های مختلف آن مطرح نموده است (Corbin, 1986). در نگاه وی، زمان صرفاً قراردادی و مرتبط با طبیعت نمی باشد، بلکه انفسی و معطوف به پدیده هایی است که فرد در طول و عرض آنها و در پیوستگی با آنها زندگی می کند. به نظر نصر نیز نسبت اکنون به سرمدیت مثل نسبت نقطه به مکان است (نصر، 1379). بودن در آن نقطه ی اصلی به معنی به سر بردن در آن ذات سرمدی است که همیشه حضور دارد و از مرتبه شدن و گذر کردن افقی گذشته است. از آنجایی که فعالیت های انسانی در طول زمان و در مکان معنا می یابند، این فعالیت ها در طول زمان خاطراتی را در ذهن انسان ایجاد می کند، که ممکن است فردی یا جمعی باشند. با رجوع چندین باره به آنها، خاطرهای جمعی که از عوامل هویت بخش انسان می باشند، نقش می بندد. برای اولین بار، مفهوم «حافظه جمعی» توسط جامعه شناس فرانسوی امیلیا تایم مطرح گردید. در نظر او، زندگی جمعی در طول تاریخ امتداد دارد و منقطع نیست و این احساس که در فرد جامعه یا اکثریت آنها وجود دارد، حافظه جمعی نامیده می شود. این پدیده غیرارادی در طول زمان و زندگی فرد و جامعه نهادینه می شود. هویت اجتماعی و حافظهٔ جمعی در جایی حفظ می شود که وقتی فرد در آنجاست حس می کند، مکانی که در آن مستقر است با سایر نقاط متفاوت است (خسرو خاور، 1383). هر چقدر زمان گذشته دارای بستر بیشتری برای فعالیت های مختلف و خاص بوده باشد، بر ضخامت حافظه جمعی آن جامعه افزوده می شود. به نظر حبیبی، خاطره ابزار تفحص گذشته نیست بلکه صحنه ای برای به حال آمدن

هویت شهر، معماری، فرهنگ گردشگری

انسان شناسی هنر، مردم شناسی فرهنگ

مهلت ارسال اصل مقالات: ۲۰ دی ماه ۹۵

نتایج نهایی داوری: ۲۶ دی ماه ۹۵

ثبت نام نهایی همایش ۳۰ دی ماه

کمان بر قلوبی هوشیار: شهرکامگر فرهنگ

ثبت نام و ارسال مقالات: confiran24.ir

آدرس دبیرخانه: کرمان، خیابان برون امتصامی شرقی ۱۷، پلاک ۱۷، بوستان خواجه

موسسه فرهنگستان اربع تفنن: ۰۲۲۲۲۲۲۲۲۲۲-۹۹-۹۳۰۸۹۱۴۵۷۶

دومین همایش ملی فرهنگ، گردشگری و

هویت شهری

گذشته است (جیبی، ۱۳۸۳). پس خاطره و حافظه تاریخی که در بافت شهری نقش مهمی دارد، باید مورد توجه قرار گیرد.

عناصر اصلی هویت بخشی می

4-5- اجتماعات انسانی وابسته به هویت :

هویت اجتماعی شهرها از طریق انجام تغییرات متناسب با نیازهای انسانی در تعامل با قابلیت های محیط کالبدی معنا می یابد. از این رو هویت هر مکان شهری و توسعه فضایی و غیر فضایی محیط انسانی پیوند های ناگسستنی با خواسته های انسانی دارد. شهر را نمی توان به صورت ساختاری و تک بعدی و به دور از تفکرات عموم جامعه ساخت. هر جامعه تولید کننده فضای خاص خودش است. احساساتی که مردم نسبت به شهرهایشان دارند در اثر گذشت تاریخ و تجربه است که پر رنگ می شود و گرنه کالبد بدون تجربه، تاریخ تنها می تواند فرم زیبا داشته باشد. (هواگ، ۱۳۸۲) اراده انسان در شهر است که ماهیتی کیفی را در بستر زمان و مکان جاری می کند. کالبد شهر، اثر و بازتاب تمایلات و فعالیت های انسانی است. بنابراین همان طور که فرم مصنوع را می توان مربوط به یک دوره تاریخی خاص دانس، می توان آن را حاصل فعالیت هایی دانست که در آن انجام می گیرد و برای جای دادن به آنها طراحی شده است. بافت یک شهر نه فقط سند تاریخ ساخت آن، بلکه سند زندگی انسانهایی است که آن را ساخته اند و در آن زیسته اند. در طول حیات انسان ها و جوامع، فعالیت ها و نیازها ایستا باقی نمانده و تمایل به تغییر دارند و این تغییر زمینه رشد و دگرگونی کالبد شهر را فراهم می کند. در واقع انسان دارای هویت، خانه و شهری برای خود می سازد که حاصل عقاید و تفکرات خویش است و کالبد و پوسته ی شهرش دارای روح است، روحی که بر سازنده شهر نیز حاکم است و با رشد این روح، کالبد شهر نیز رشد می کند. (تاریخ، فرهنگ و هنر، ۱۳۸۹) آدمی برای حل مشکلات خود نه تنها بر محیط اثر می گذارد بلکه بر سایر افرادی که در استفاده از محیط با او شریک هستند تأثیر گذار است. لذا برای همزیستی پایدار بر کره زمین و برقراری رابطه دو سویه بین محیط و انسان و روابط فردی میان انسانها توجه به فرهنگ ها، نگرش ها و اعتقادات افراد اجتماع باید مورد توجه قرار گیرد.

4-6- هویت معماری :

هنگامی که وارد مبحث هویت معماری می شویم سؤالاتی چنین مطرح می شود که عناصر سازنده هویت محیطی و مکانی چه هستند؟ آیا معماری هویت پذیر است؟ نکات ابهام انگیز در هویت معماری چه هستند؟ آیا معماری دارای هویتی ثابت است؟ اکثر مردم حضور در یک فضای خاص را تجربه کرده اند، آن را ارج می نهند و از فقدان آن متأثر می شوند. حس کردن جهان لذتی خاص دارد. مکان های معنی دار و قابل درک تکیه گاه مناسبی هستند که خاطرات شخصی، احساس ها و ارزش ها بر آن تکیه می کنند. هویت مکانی پیوند نزدیکی پیدا می کند با هویت شخصی. اینکه «من اینجا هستم» حکایت از «من هستم» می کند.

در رابطه با مسئله هویت محیطی، صاحب نظران مختلف عقاید خود را بیان داشته اند و مؤلفه های مختلفی برای این مفهوم در نظر گرفته اند. به طور مثال، لینچ برای هویت دو کارکرد مهم در نظر می گیرد: اول کارکردی که می توان آن را حس تشخیص نامید. به عبارتی هویت به انسان قدرت تشخیص می دهد و به وی کمک می کند که بتواند محیط را بخواند و پیش بینی کند. اگر محیط فاقد هویت یعنی حس تشخیص و تمایز باشد محیط قابل خواندن نیست. کارکرد دوم لینچ برای هویت محیط، عملکرد عاطفی هویت محیط است. از نظر راپاپورت، هویت قابلیت تمیز و تشخیص عنصری از عنصر دیگر است. او هویت را خصوصیتی از محیط می داند که در شرایط مختلف تغییر نمی کند. این خصوصیات می تواند خصوصیات فیزیکی محیط نظیر شکل، ابعاد، تزئینات، سبک

هویت شهر، معماری، فرهنگ گردشگر

انسان شناسی هنر، مردم شناسی فرهنگ

مهلت ارسال اصل مقالات: ۲۰ دی ماه ۹۵

نتایج نهایی داوری: ۲۶ دی ماه ۹۵

ثبت نام نهایی همایش ۳۰ دی ماه

عنوان مقاله: معماری به خودی خود پدیده‌ای

ثبت نام و ارسال مقالات: Confiran24.ir

آدرس دبیرخانه: تهران، خیابان پروین اعتصامی شرقی ۱۷، پلاک ۱۷، پستکد ۱۹۵۱۴

موسسه فرهنگستان اربع تلفن: ۰۲۶۶۲۶۲۹۹-۰۲۶۶۸۹۶۵۷۶

دومین همایش ملی فرهنگ، گردشگر و

هویت شهری

ساختمانی و... باشد، یا فعالیت‌های خاصی در محیط و یا عنوان‌کننده‌های محیط: محیط و در واقع است که از

صراحت در تعریف و تجزیه و تحلیل می‌گریزد و در دنیای پیچیده امروز این مقوله هویتی بس پیچیده‌تر و مبهم‌تر از گذشته یافته است. نسبت معماری با هویت چیست؟ و آیا می‌توان معماری با هویت خلق کرد؟ برای پاسخ به این پرسش از دو دیدگاه می‌توان به معماری نگاه کرد. نگاه اول نگاه عام است که معماری را به معنای ساختن، تحدید فضا، ایجا سرپناه و تعاریفی از این دست در نظر می‌گیرد که جایی برای بحث هویت در معماری باقی نمی‌گذارد. برای باز کردن بحث هویت در معماری باید از دیدگاه دیگری به مسئله نگاه کرد و بحث چیستی و کیستی معماری را از آن نقطه نظر مطرح کرد. اگر به معماری به عنوان یک اثر هنری نگاه کنیم و انسان را خالق اثر هنری در نظر بگیریم از آن جهت که انسان مدعی است که می‌تواند حقیقت هستی را کشف کند و آن را در اثر هنری متجلی سازد و به بیان آورد و اثر هنری حاصل فهم انسان و تجلی حقیقت کشف شده از سوی اوست، می‌توان به بحث هویت در معماری پرداخت. معمولا هویت یک اثر معماری را با میزان ایده‌ها و اثرات برگرفته از ویژگی‌های فرهنگی موجود در آن اثر می‌سنجند. این روش با آنکه از یک صحت نسبی برخوردار است اما در جاهایی ناکافی و گمراه‌کننده نیز می‌شود.

هرگاه برای بررسی هویت آثار معماری در کنار توقع در برداشتن میراث محیطی فرهنگی، موضوع کارکرد آنها را نیز مدنظر قرار دهیم، بهتر خواهیم توانست به ارزیابی مسئله بپردازیم و آن‌گاه می‌توانیم حتی آثاری را با هویت بیابیم که مستقل از میراث محیطی و فرهنگی مکان آن آثار باشد. از این رو عوامل دیگری نیز باید در تکوین هویت معماری مداخله داشته باشد تا فقدان چنان مهمی نتواند مهر بی‌هویتی بر موجودیت اثر معماری زند. این عوامل همان‌هایی هستند که تمام آثار والای معماری چه آنها که از پیشینیان بر جای مانده و چه آنها که معاصرند و چه آنهایی که با گذشته پیوند دارند و چه آنهایی که فن‌آوری را همچون نمودی از دنیای امروز و فردا ارائه می‌کنند به یک اندازه از آنها برخوردارند و عبارت‌اند از: زیبایی، دانش، اصالت طرح، جوهر طرح. زمان نیز مؤلفه بسیار اساسی اما خارج از کنترل انسان است و هر یک از عوامل فوق خود مقروض زمان هستند. از این رو اگر در جست‌وجوی هویت در معماری امروز هستیم می‌بایست آن را در ارتباط با زمان حاضر بسنجیم.

4-7- بحران هویت در معماری معاصر ایران :

همان‌طور که در بخش‌های قبل بیان شد مسئله هویت و پرسش از آن در اثر انسداد و بحران به وجود می‌آید. پس از ورود مدرنیته به ایران تقابل دو معیار سنجش سنتی و مدرن بر روی معماری تأثیر گذاشت و جواب‌های متفاوت این دو دیدگاه در مورد چیستی و کیستی معماری بحران هویتی را در ایران و سرزمین‌های مشابه آن ایجاد کرد. از دوره صفوی در پی توسعه صنعتی و اجتماعی اروپا رابطه‌ای یک‌سویه بین ایران و اروپا پدید آمد و اقتباس و الگوبرداری از بعضی مظاهر آن توسط ایرانیان آغاز شد که در این دوره بیشتر بر هنرهای انتزاعی مانند نقاشی و نگارگری تأثیر گذاشت. در واقع پیش از ورود مدرنیته به ایران، ایرانیان دغدغه این را نداشتند که چه چیز را از کجا بگیرند، برای آنکه ذهن و فکری مولد داشتند. اگر چیزی را از کسی می‌گرفتند به سرعت مطابق نیازها و اعتقادات خویش آن را چنان دگرگون می‌کردند و به آن هویت می‌بخشیدند که آن اثر دقیقاً به حوزه تمدن ایران تعلق می‌گرفت که نمونه آن را می‌توان در معماری هخامنشی و ساسانی و حتی بعضی از آثار معماری دوره قاجار مشاهده کرد. معمار سنتی نوآوری را در تکمیل تدریجی به دست آورد. معمار سنتی به اندازه توان خود ارزشی را بر ارزش‌های معماری می‌افزاید و ادعای خلق الساعه ندارد. انسان مدرن نوآوری را در دگرگون کردن پدیده‌ها و جایگزین کردن جدید به جای

دومین همایش ملی فرهنگ، گردشگری و

هویت شهر

هویت شهر، معماری، فرهنگ گردشگری

انسان شناسی هنر، مردم شناسی فرهنگ

مهلت ارسال اصل مقالات: ۲۰ دی ماه ۹۵

نتایج نهایی داوری: ۲۶ دی ماه ۹۵

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه ۹۵

ثبت نام و ارسال مقالات: confiran24.ir

آدرس: دبیرخانه همایش، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۷، پستی ۱۵۱۴۵۱۱۱۱

موجود به کار می‌گیرد. معماری مدرن معماری عصیان و بدعت‌ها است. از وی به نام «معماری و علم» معروف است. تکرار اصول و قراردادهای عصر جدید است که هرازگاهی تحت تأثیر مؤلفه‌های متغیر و پویای روزگار مدرن شکل می‌گیرد و باز به خود می‌گیرد و ساخت جدیدی را طلب می‌کند. معماری مدرن معماری هویت‌های پویا و گذرای عصر جدید است. این هویت‌های پویا و گذرا در سایر هنرها و ادبیات نیز آثاری به جا می‌گذارند، ولی تنها در معماری است که به علت ماندگاری اثر و هم‌نشینی بناها اختلاط هویت‌ها و به تعبیری دیگر بی‌هویتی معماری به چشم می‌آید.

در واقع معماری مدرن مانند کودکی که می‌خواهد همه امکانات جسمی خود را بیازماید گاه پاهای خود را با سرعت غریبی تکان می‌دهد یا صدای خود را به صورت غیرقابل تحملی بالا می‌برد، تعادل کلاسیک جنبه‌های مختلف معماری را کنار گذاشته و هر بار به یک شاخه تخصصی با یک مسئله خاص توجه اغراق آمیز کرده است. ما از دور شاهد ماجرا بودیم و متوجه نشدیم چنین رفتارهایی برای یک کودک مرحله شناخت محسوب می‌شود ولی برای ما جنبه تقلیدی دارد. برای نفوذ و گسترش معماری ناشی از تفکر مدرنیسم در ایران و به عبارت بهتر برای نفوذ و گسترش و تقلید و تکرار معماری بیگانه (غربی) در ایران می‌توان دوره قاجار را به عنوان مبدأ زمانی ذکر کرد. رواج معماری بیگانه در ایران که از دوره قاجار آغاز شده بود پذیرش عالمانه و آگاهانه و نقادانه نبود بلکه این پذیرش ناشی از خودباختگی سران کشور در برابر بیگانه بود که به فرنگ سفر کرده و مسحور توسعه صنعتی آنها شده و به نحوی دچار از خود بیگانگی و بحران هویت شده بودند. لذا در پی احراز هویتی برای خویش بودند که توسط آن خود را عقب مانده قافله پیشرفت و تمدن ندانند. در این راه از دست زدن به هیچ کاری که آنها را به الگوها و ایده‌های غربی شان شبیه تر می‌کرد اجتناب نمی‌کردند، چه امری راحت تر از لباس و غذا و موسیقی و معماری می‌توانست تقلید شود؟

اما پس از ورود مدرنیته، معماری ما بر سر یک دوراهی قرار گرفت: از یک طرف شیفته و دلباخته معماری غرب بود و از طرف دیگر شاهد مرگ و از دست رفتن معماری سنتی و گذشته پر افتخارش بود، در حالی که چیزی از خودش برای ارائه در دنیای معاصر نداشت. این چنین شد که بحران هویت و مسئله هویت ملی در ایران مطرح شد. این مسئله با توجه به نوع نگاه حکومت پهلوی اول به هویت ملی به اوج خود رسید که مصادیق آن را در معماری این دوره به وضوح می‌توان مشاهده کرد. روشنفکران در این دوره سعی می‌کردند که این امیدواری را در مردم ایجاد کنند که ما فرزندان چنین نیاکانی هستیم و باید خود را از اسارت و فقر و ظلم‌رهای بخشیم. بنابراین شروع به جست‌وجوی ریشه‌های انحطاط و درماندگی در خود در عمق تاریخ کردند.

در این زمان بود که ما به صورت دستپاچه و شتاب زده تصمیم به نوسازی گرفتیم تا بیش از این از غرب عقب نیفتیم. در واقع روان غرب زده ما در آن دوران دچار چنان حقارتی بود که یا تمام گذشته خود را نفی می‌کرد و یا به پیروی کامل از زندگی غرب می‌پرداخت و یا دچار جنون بزرگ‌نمایی شد و تاریخ خود را سرمنشأ همه خوبی‌ها و پیشرفت‌ها دانست و تنها راه نجات را بازگشت به آن گذشته تصور می‌کرد، غافل از آنکه تکرار تاریخی برای ایجاد هویت امکان پذیر نیست چون با تکرار تاریخ معنای آن تکرار نمی‌شود و تنها صورتی سطحی از تاریخ را می‌توان تکرار کرد که آن هم برای ایجاد هویت کافی نیست و در جهان امروز که اصالت به تغییر و تحول است این نوع هویت بخشی مردود و غیر سازنده است. ما از لحاظ هویتی و فرهنگی دچار بلاتکلیفی و سردرگمی هستیم، شاید به این دلیل که هنوز به درک درستی از مفهوم واقعی هویت دست نیافته‌ایم و یا به عبارتی آن را از یاد برده‌ایم، چراکه پیشینیان ما به این مسئله واقف بودند و آثاری به جا گذاشته‌اند که هم‌اکنون بخشی از هویت فرهنگی ما را می‌سازند. گذشتگان ما دارای نوعی معماری بودند که معمار حول آن به کار و خلاقیت می‌پرداخت. در آن زمان، اصالت به معماری بود نه به معمار و به عبارتی، معماری داشتیم نه معماری‌ها، بنابراین، تمایزی ایجاد نمی‌شد که هویتی خلق شود چراکه هویت زاده تمایزهاست. زمانی که غرب گفت «من فکر می‌کنم پس هستیم» معماری حول محور خلق شد و معماری‌ها

هویت شهر، معماری، فرهنگ گردشگری
انسان شنایی هنر، مردم شناسی فرهنگ
مهلت ارسال اصل مقالات: ۲۰ دی ماه ۹۵
نتایج نهایی داوری: ۲۱ دی ماه ۹۵
ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه ۹۵
مهرگان یومین همایش
گذاشته‌انداری: ۱۷ بهمن ماه ۹۵
ثبت نام و ارسال مقالات: confiran24.ir
آدرس: دبیرخانه: تهران، میدان پروردگار، روبروی پارک ملت، تهران ۱۳۳۶۷۲۲۳
شماره تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸

جایگزین معماری شدند. از این به بعد روی معماری اسم گذاشته‌اند. این همایش یومین همایش بود. ما این معماری‌ها را از دور دیدیم و آنچه را که دیدیم آموزش دادیم بدون آنکه آموخته باشیم، شروع به ساختن کردیم و شبه‌معماری‌هایی ساختمیم حول محور آن معماری‌های معمارمدار غرب، درحالی که همچنان به هویت اعتقاد داشتیم، نه به هویت‌ها و به نوعی هویت گذشته خود را اصیل می‌دانستیم نه هویت‌های معاصر را. از این رو برای این که به ظاهر به هویت‌های ایجاد شده اصالت ببخشیم شروع به ترکیب کردیم و عناصری شبیه به عناصر هویتی گذشته‌مان را با عناصری شبیه به عناصر هویتی معاصر غرب تلفیق کردیم و آن را معماری معاصر ایرانی نام نهادیم که

این امر نه زاده معماری بلکه زاده فرهنگ معاصران بود، چراکه فرهنگ ما فرهنگی تلفیقی و هویت فرهنگی‌مان به هویتی دکوراتیو تبدیل شده است. واقعیت آن است که هویت و هویت‌مندی به احراز هویت و اساسا برخورداری محیط زندگی از این ظرفیت، ارتباطی چندان با تصویر گذشته پدیده به عنوان مبنای هویت مکانی ندارد. هیچ تاریخی تکرارپذیر نیست. "هگل می‌گوید رویدادهای تاریخی همیشه دوبار روی می‌دهد: بار اول به صورت تراژیک و بار دوم به صورت کمدیک. هر کوششی برای تکرار آگاهانه صورت‌های تاریخی گذشته جز به صورت دوم نخواهد بود"، زیرا معنای آن تکرارپذیر نیست. از این رو تکرار آن جز ملغمه‌ای ناساز از تناقض صورت و معنا نخواهد بود. در واقع بازگشت به گذشته به این معنا نیست که بیاییم و از ابزارهایی استفاده کنیم که نیاکان ما برای زندگی از آنها استفاده می‌کردند، چون با دیگر شدن زندگی‌مان دیگر نه آن ابزارها را داریم و نه توان استفاده از آنها و اگر چنین کنیم دچار تضادی می‌شویم که بعضا به آن دچاریم. از یک سو بنا به ارزش‌های امروزی می‌خواهیم یکسره پیشرفت و تکامل و ترقی باشیم و از سوی دیگر به محافظه‌کاری و حتی ارتجاع دچار می‌شویم. هویت بیش از آن که معطوف به گذشته است با توقعات افراد مرتبط است، زمان حال را دربر می‌گیرد و تقاضا برای بهره‌مندی از آن، ریشه در نیازهای فردی و جمعی شهروندان در محیط شهر دارد."

اصولا ارزش یک معماری در هر دوره به این است که آن بنا بتواند پاسخ‌گوی واقعی نیازهای زمان خود باشد. حال اگر قرار باشد ما در کنار یک اثر تاریخی بنایی احداث کنیم آیا برای احترام و ارزش‌گذاری و حفظ هویت آن بنا می‌بایست ساختمان جدید مطابق همان معیراها به لحاظ فرم، شکل و حتی استفاده از همان مصالح ساخته شود؟ در این صورت یادم‌های دوره ما برای آیندگان چه خواهد بود؟ معماری و زندگی آینه تمام‌نمای یکدیگرند. اگر امروز صحبت از تقلید در معماری می‌کنیم و به یقین در زندگی ما وجود دارد. اگر صحبت از فریب می‌کنیم تجلی آن در زندگی اجتماعی ما مشهود است و اگر از سرگشتگی در معماری شکوه می‌کنیم مگر در زندگی دچار آن نیستیم؟ معماری دورغ نمی‌گوید و انعکاس آرزوهای جامعه و به‌خصوص صاحبان خود است. این هویتی است که به وجود آمده؛ خواه زشت باشد خواه زیبا، خوب باشد یا بد.

5- نتیجه گیری:

این مقاله در پی چستی هویت به عنوان ویژگی‌های ذاتی، پویا و تدریجی معماری بود. وجه تمایزی که معماری‌های مختلف را فارغ از ویژگی‌های استفاده‌کنندگان، از یکدیگر منفک می‌کند. هویت در معنای عرفانی آن ما را به ذات مقدس خداوند و فیض رسانی دم به دم آن می‌رساند. معنایی که در آن هویت انسان و فعالیت‌های او، مولود آن فیضان الهی و هویت ساریه تلقی می‌شود (تصویر 5). نیز مشخص شد که باور، زمان و مکان از مولفه‌های موثر در هویت می‌باشند. آنچه در گذشته سبک نامیده می‌شد و در نظر ملک الشعراء بهار هم به عالم معنا و هم شکل مربوط می‌شد.

دومین همایش ملی فرهنگ، گردشگری و

هویت شهری

هویت شهری، معماری، فرهنگ گردشگری

انسان شناسی هنر، مردم شناسی فرهنگ

مهلت ارسال اصل مقالات: ۲۰ دی ماه ۹۵

نتایج نهایی داوری: ۲۶ دی ماه ۹۵

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه

تولد عالم و آدم جدید، تغییر بی‌تابی در مفهوم سبک ایجاد کرده، نوع جدیدی از «هر جایی»، «هر شخصی»، «بی مکان» و «بی زمان» کرد. انسان به عنوان مولف و درک کننده معماری به پیشواهی باورهای جدید انسان مدارانه و با اتکا به خلاقیت، ابداع، نوآوری و ذوق، نگاه متفاوتی به ماسوای خود را روی میز کار هنرمندان قرار داد، و از تقیدهای فکری پیشین رها کرد. بدنبال آن، سبک و زبان های مختلف هنری و معماری، خود را از اصول و ویژگی های کیفی پیشین دور نمود. لذا رنگارنگی و زود گذری سبک ها و نهضت ها، مشخصه ی بارز و حاکم بر عرصه ی معماری جدید گردید. امروزه هویت بخشی مستقل دانسته می شود که از بیرون و توسط انسان به عنوان مولف مختار و آزاد معماری، به آن افزوده می شود.

در این پژوهش زمان و مکان به عنوان ظرف حاوی جهان پدیدار، بعنوان دیگر مولفه های تاثیرگذار، به بحث هویت راه یافتند زیرا در نظر اندیشمندان، فعالیت های انسانی از جمله معماری در طول زمان و در مکان معنا می یابند؛ مولفه هایی که در گذشته مبتنی بر نوع کیفی و ترکیبی از عینیات و ذهنیات بود، ولی در عالم جدید در چمبره ی عینیات قرار گرفته است. چنانچه آمد در دیدگاه اندیشمندان پدیدارشناس، مکان از طریق عناصر معنادار بوجد آورنده اش و بستری که برای فعالیت آماده می کند، در طول زمان داشته هایی ذهنی در انسان بوجود می آورد، که توسط آن محیط برایش دارای هویت می شود. این عناصر برای معماری ایرانی، به جز ویژگی های جغرافیایی، شامل مفاهیم کیفی همانند شاعرانه گی، پیچیدگی و تودرتو بودن و... می باشند. که شناخت آن ها می تواند موضوع مقاله مستقلی را شامل شود. فعالیت های انجام شده در مکان، در طول زمان خاطراتی را در ذهن انسان ایجاد می کند، که ممکن است فردی یا جمعی باشند. با رجوع چندین باره به آنها، خاطره های جمعی که از عوامل هویت بخش انسان می باشند، در ذهن انسان نقش می بندد و مکان را متفاوت با جاهای دیگر می کند. زمان نیز صرفاً در نوع قراردادی و معطوف به گذشته و متوجه آینده ی آن در نظر گرفته نشده؛ بلکه به عنوان عرصه ای که زندگی در آن محقق می شود، مدنظر قرار گرفته شده است. از آن چه آمد می توان دریافت که هویت، امری صلب نمی باشد و در طول زمان با انسان و باورهایش متحول می شود. هویت و عامل تشخیص، اگر در حصار خود محبوس گردد می میرد. پس باید با انسان متحول شود. طبق تعریف، هویت دارای مختصاتی است که همچون نخ شاخه نبات ما را به اصل و ریشه های ذاتی و گذشته خود وصل می کند، ولی زمانه بر اساس نیازهای روز بلورهای متفاوتی به گرد آن رشته تشکیل می دهد، که مشترکات ما با معماری جهانی را شامل می شود. مشترکات و مختصاتی که بااستناد به شعر حافظ پایانی ندارد.

گمان مبر که به پایان رسید کار مغان

هزار باده ناخورده در رگ تاک است

هویت شهر، معماری، فرهنگ گردشگر
انسان شنایی هنر، مردم شناسی فرهنگی
 مهلت ارسال اصل مقالات: ۲۰ دی ماه ۹۵
 نتایج نهایی داوری: ۲۶ دی ماه ۹۵
 ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه ۹۵
 زمان برگزاری همایش: ۶ و ۷ بهمن ماه ۹۵
 ثبت نام و ارسال مقالات: confiran24.ir
 آدرس دبیرخانه: کرمان، خیابان بزرگن امتصافی شرقی، ۱۷، پلاک ۱۷، بوستان خواجه
 موسسه مهندسیان ارفع تلفن: ۰۲۲۲۲۲۲۲۰۹۹-۰۹۳۰۸۹۱۵۷۷۶

دومین همایش ملی فرهنگ، گردشگر و هویت شهر

6. منابع و مآخذ:

- 1- بهزادفر، مصطفی، هویت شهر (نگاهی به هویت شهر تهران)، مرکز مطالعات فرهنگی شهر تهران، موسسه نشر شهر، چاپ دوم، تهران، 1379.
- 2- پورجعفر، محمدرضا، جزوه درسی مبانی طراحی شهری، دانشکده هنر، تهران، دانشگاه تربیت مدرس، 1387.
- 3- پاکزاد، جهانشاه، سیراندیشه ها در شهرسازی 3، تهران: انتشارات شهیدی، 1375.
- 4- تاریخ، فرهنگ و هنر Retrieved from هنر چیست، 1389.
- 5- تقوایی، ویدا، از زمان تاسرمد در انسان و معماری، مجله نامه معماری و شهرسازی، شماره 3، صص 129-117، 1388.
- 6- حبیبی، سید محسن، صور خیال شهر را پاک کرده ایم، مجله رایانه، معماری و ساختمان، شماره سوم، 117-115، 1383.
- 7- خسروخاور، فرهاد، شهرها و خاطره جمعی، مجله رایانه معماری و ساختمان، شماره سوم، صص 114-112، 1383.
- 8- نصر، سید حسین، نیاز به علم مقدس، ترجمه حسن میاننداری، ویراسته احمد رضا جلیلی، موسسه فرهنگی طه، تهران، 1379.
- 9- شکویی، حسین، فلسفه های محیطی و مکاتب جغرافیا، تهران: انتشارات گیتاشناسی، 1386.
- 10- کاویانی راد، مراد، ناحیه گرایی در ایران از منظر جغرافیای سیاسی، انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی، 1390.
- 11- قاسمی اصفهانی، مروارید، بررسی حس مکان در شهرهای جدید نمونه موردی شهر جدید اندیشه، مجموعه مقالات همایش بین المللی شهرهای جدید، چ اول، تهران: انتشارات شرکت عمران شهرهای جدید، 1385.
- 12- محرمی، توحید، هویت ایرانی-اسلامی ما در هویت ایران، پژوهشکده علوم انسانی و اجتماعی جهاد دانشگاهی، تهران، 1383.
- 13- هواگ، ج، سبک شناسی هنر معماری در سرزمین های اسلامی تهران: علمی فرهنگی، 1382.

دومین همایش ملی فرهنگ، گردشگری و هویت شهر

هویت شهر، معماری، فرهنگ گردشگری
انسان شناسی هنر، مردم شناسی فرهنگ
مهلت ارسال اصل مقالات: ۲۵ دی ماه ۹۵
نتایج نهایی داوری: ۲۶ دی ماه ۹۵
ثبت نام نهایی همایش: ۳۰ دی ماه
زمان برگزاری همایش: ۶ و ۷ بهمن ماه ۹۵
ثبت نام و ارسال مقالات: confran24.ir
آدرس دبیرخانه: کرمان، خیابان بزرگ، امتصافی شرقی، ۱۷، ۷۵۲۵۱۱۷ پوهستان خواجه
موسسه مهراندیشان اربع تلفن: ۰۹۳۰۸۹۸۵۷۶-۰۲۲۳۲۶۱۴۰۹۹

14 Corbin, Henry (1986), The Science of the Balance and Correspondences Between Worlds in Islamic .Gnosis in Temple and Contemplation, tran. Philip Sherrard, Islamic Publications, London

<http://iran20.com/friend/article/showarticle/14050>